

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 9. novembra 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 131.

Ivan Mohorič:

Načrt naše bodoče železniške mreže.

V zadnjih osmih letih je naša železniška uprava izvršila ogromna dela na obnovi našega uničenega železniškega omrežja. Izvršila je tudi dober del zgradb, ki so bile potrebne, da se posledice austro-ogrške prometne politike za našo državo vsaj nekoliko ublažijo. S tem pa delo na našem prometnem sistemu še davno ni končano, marveč komaj pričeto. Potreba je razširiti dosedanj program in v to svrhu je ministrstvo saobračaja sklicalo za 16. nov. konferenco, ki ima sestaviti načrt bodoče železniške mreže. Ob tej važni priliki smatramo za potrebno, da ocenimo nekoliko naše železniško omrežje in si ustvarimo sliko o naših bodočih potrebah.

I.

Železniška konferenca 1. 1920.

Prvi poizkus sestave programa in načrta za gradbo novih železniških zvez, ki so bile potrebne naši kraljevini, da se gospodarsko in prometno medsebojno izolirane pokrajine, ki so se po prevratu politično ujedinile v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, spoji v ekonomsko in prometno celino in enoto, je napravilo ministrstvo saobračaja že spomladi leta 1920. Takrat je bila sklicana v Beograd velika železniška konferenca, na kateri so sodelovali poleg ministrstva saobračaja, direkcije za gradbo novih železnic, oblastnih železniških ravnateljstev in drugih zainteresiranih ministrstev tudi vse gospodarske zbornice in važnejše gospodarske organizacije v državi. Ta konferenca je sestavila program vseh zgradb, ki so potrebne za gospodarski razvoj države in je sprejela v načrt bodoče železniške mreže vse proge, ki so se že kdaj pojavljale kot projekti v posameznih krajih.

Da zamoremo sklepe te konference pravilno oceniti, moramo uvaževati dejstvo, da se je vršila v času, ko še ni bil izvršen koroški plebiscit in ko tudi še ni bila sklenjena rapalska pogodba, ali z drugimi besedami, ko nismo imeli definitivne državne meje niti na zapadu niti na severu Slovenije in ko smo v svoji sentimentalnosti še računali z mejo na takozvani Wilsonovi črti, po kateri bi nam pripadla proga Ljubljana—Št. Peter na Krasu, Reka in ko smo tudi še pričakovali, da bo plebiscit na Koroškem za nas ugodno izpadel ter bomo tako dobili zaključeno železniško omrežje v južni Podravini na Koroškem. Naši zastopniki so takrat predlagali, da se vzamejo v program vse proge, katerih načrti so se v Sloveniji v toku prejšnjih desetletij pojavili in sicer:

Proga Št. Janž — Sevnica 12 km, Rogatec — Lupinjak — Krapina 14,5 kilometrov, Črnomelj — Ogulin, 42 kilometrov in Kočevje — Brod Moravice s pripombo, da je zgradba zaradi terenskih razmer zelo težka.

Nadalje se je predlagala pretvoritev vicinalnih železnic: Ljubljana — Novo mesto in Bubenjaci — Karlovac v glavne proge, da se vzpostavi direktna zveza Ljubljana — Beograd po progah državnih železnic in pregraditev postaje Zidani most za direktni promet proti Zagrebu.

Končno se je predlagalo še zveze Škofja Loka — Idrija, Domžale — Polzela — Braslovo, Ptuj — Rogatec, Brežice — Novo mesto, Murska

Sobota — Ljutomer — Ormož, Borovlje — Žitara vas.

Iz tega obširnega programa zgradb se je nato za vsako progo posebej cenila nužnost in določila prioriteta glede gradbe in tako so bile pri končni redakciji izmed vseh navedenih prog sprejete v program nužnih zgradb samo prekmurska železnica Ormož — M. Sobota in sicer na petem mestu, dalje krapinska železnica na 22 mestu kot dela, katera je treba izvršiti v roku desetih let torej do leta 1930.

Konferenca je sklenila, da je treba popraviti največje nedostatke v naši železniški mreži in medsebojno spojit Hrvaško z Dalmacijo z dograditvijo liške proge, nadalje Bosno in Srbijo preko Vardišta, Prekmurje z ostalo Slovenijo ter Banat z Baranjo. Ta dela so se tudi v preteklih šestih letih srečno izvršila.

Definitivna prometnopolitična orientacija Slovenije je bila mogoča komaj leta 1922.

II.

Potreba novih zvez v Sloveniji.

Po končni razmejitvi z Avstrijo in Italijo je imela Slovenija sledeče potrebe novih železniških zvez:

Predvsem je bilo treba, da se Prekmurje, ki nam je pripadlo po trianonški mirovni pogodbi, zveže s prometnim omrežjem ostale Slovenije, kakor tudi da se izolirana ljutomerska lokalna železnica pritegne na železniško progo Pragersko — Kotoriba, da ne bi bili prebivalci teh okrajev prisiljeni vedno potovati v Maribor preko nemškega ozemlja na progi Radkersburg — Spielfeld, kjer so bili izpostavljeni raznim neprivilicam in posebno v Prekmurju z avtomobilom iz Murske Sobote do Lendave in od tam preko Čakovca in Pragerskega v Maribor. Zgradba se je končno v letih 1921—1924 izvedla deloma z 7 odstotnim investicijskim posojilom, deloma pa tudi s krediti iz rednega proračuna.

V drugi vrsti se je pojavila v gospodarskih krogih Dolenjske deviza direktne zveze in izhoda Slovenije na morje, v lastna pristanišča in v Dalmacijo. V to svrhu je bilo nužno potrebno, da se zboljša železniška zveza med Slovenijo in Kvarnerom, kakor tudi, da se zboljša priključek na novo železnico Ogulin — Split, ki se je nahajala v gradbi. Za te železniške zveze sta obstojala prvotno dva ločena načrta in sicer eden za železniški spoj Kočevje — Brod Moravice, drugi pa za zvezo Črnomelj — Ogulin. Pozneje pa se je pojavil še tretji načrt, ki predstavlja kompromisno skupno rešitev obeh zgoraj navedenih varijant. Ta načrt je bil v zakonu o investicijskih posojilih uzakonjen in v kolikor je bil do danes v komercialnem in gospodarskem oziru proučevan, govori dosedaj pretežno večina momentov odločno za njegovo realizacijo. Obenem s progo Kočevje — Stari trg — Vrbovsko, ki je bila uzakonjena v § 4 zakona o državnem zunanem posojilu iz leta 1922 (Službene Novine št. 161 a) z dne 24. julija) je bila uzakonjena tudi zveza Št. Janž — Sevnica. S tem so ti načrti dobili zakonito podlago. Res je, da posojilo še ni bilo realizirano, a tudi zakon ni bil do danes menjan in so njegove določbe še v polni veljavi.

Nadaljnemu razvoju vprašanja zgradnje železniških zvez sta posve-

čala poleg lokalnih akcijskih odborov, ki so se izčrpavali v medsebojni ljuti borbi, polno pažnjo tudi druge strokovne organizacije in institucije (Udruženje inženjerjev itd.). S stališča splošnih državnih interesov sta proučili vse obstoječe projekte dve važni organizaciji in sicer direkcija za gradnjo železnic kot specijalni strokovni organ železniškega ministrstva in Udruženje jugoslovanskih inženjerjev v Beogradu.

(Dalje sledi.)

NAKLADANJE SOLI KUPCEM V MONOPOLSKEM SKLADIŠČU SOLI V LJUBLJANI.

Monopolsko skladišče v Ljubljani je dosedaj samo nakladalo kupcem sol in za ta posel zaračunavalo po 15 Din od tone. Od dne 11. novembra t. l. dalje bo moral vsak kupec sol nakladati sam s svojimi delavci in se taksa za nakladanje ne bo več pobirala.

* * *

ANKETA GLEDE NOVEGA BORZNEGA ZAKONA.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo sklicuje za petek, dne 12. t. m. ob 10. uri v svojih prostorih anketo, na kateri se bo razpravljalo o načrtu zakona o borzah, kojega je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije. (Načrt zakona glej v današnjem podlistku. Op. ured.)

* * *

MUZEJ ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO KRALJEVINE SHS V BERLINU.

V Berlinu se je ustanovil z odobrenjem ministra trgovine in industrije v Beogradu »Muzej za trgovino in industrijo kraljevine SHS.« Muzej ima namen: 1. Urediti stalno razstavo poljedelskih in industrijskih produktov Nemčije in Jugoslavije. 2. Urediti zbirko katalogov in cenovnikov nemških in jugoslovanskih tvrdk. 3. Dajati informacije o: a) tvrdkah in posameznikih; b) transportnih in carinskih stroških; d) potovanjih, železniških in poslovnih zvezah. 4. Vpostaviti trgovske odnose med kupci in prodajalci obeh držav. 5. Postaviti zanesljive zastopnike po vseh mestih, koja pridejo za to v poštev. 6. Objavljati pogoje glede javnih licitacij. 7. Dajati nasvete pri pravnih sporih. 8. Posredovanje pri sporih itd. Honorarji za muzej so tarifarno določeni. Kdor želi informacij, ki se nanašajo na poslovne zveze z Nemčijo, se lahko odslej obrača vedno na naš muzej, ki mu bo tozadevno vedno z zanesljivimi informativnimi podatki na razpolago. Naslov je: Museum für Handel und Industrie des Königreiches der SHS. — Berlin, Lützowstrasse 91 a.

* * *

EMISIJA VELIKEGA DRŽAVNEGA POSOJILA V ITALIJI.

V Italiji je bil pretekli teden razglašen zakon, ki predvideva emisijo velikega državnega posojila in konsolidacijo vseh bonov državnega zaklada, kar pomeni odpravo visečega državnega dolga. Novo državno posojilo ima namen prekrbeti Banco d'Italia z likvidnim denarjem, s katerim bo finansirala produktivne sile države, ki so radi deflacijske politike vlade v veliki zadregi za denar. Posojilo bo najeto po 5-odstotnem obrestovanju ter se bo plačevalo v Italiji in kolonijah v italijanskih lirah v polletnih obrokih, ki zapadejo 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Konvertacija drž. dolga pa se bo izvršila na ta način, da bodo bone zamenjali z obliacijami novega posojila.

Odmevi gospodarskega manifesta.

(Glej »Trgovski list« št. 128 in 129.)

8. Čehi. V »Prager Presse« je izšel 21. oktobra daljši članek z naslovom »Finančne fantazije«. Članek pravi, da je bil tisti teden svet presenečen po dveh velikih žurnalističnih senzacijah; mislil bi, da se je povrnil zlati vek. Najprvo govori članek o trustu velebnik, na kar se povrnemo v drugi zvezi, nato pa preide na naš tema. »Gre za prav majhen odlomek v mednarodnem bankarstvu. Pa tudi, če bi se največji bančni kolosi sveta združili v trust, bi to za ureditev gospodarskega življenja še malo pomenilo. Zmeraj pozabimo, da tukaj ne gre za nakopičene kapitalije finančnih kolosov, temveč samo za prihranjeni kapital dotične države; s tem se pa ne da delati nobena politika. Evropa ne rabi denarja kot takega, Evropa rabi cenen denar. Tu ji pa ne pomaga noben finančni trust, tu si more pomagati le Evropa sama, in v Evropi spet le vsaka dežela zase. Obrestna mera mora iti dol, potem bomo tudi inozemska posojila lahko dobili, če jih bomo sploh še potrebovali, in nam ne bo treba hoditi v Ameriko ponje. Tudi ameriška obrestna mera bi morala iti potem dol; Amerika je danes primorana da kapital zviša, sicer bi jo lastno zlato zadušilo. Šele ceneni denar bo dvignil konsum in bo omogočil razvoj industrije, bo dvignil podjetnost, bo omilil stanovanjsko bedo; sploh bo privedel gospodarsko življenje približno tja, kjer je bilo pred vojsko. Ne manifest, ne senzacionalni finančni trusti, temveč olajšanje produkcije v Evropi sami je rešilno sredstvo za trpljenje evropskega gospodarskega telesa.«

9. Angleži. »Daily News« imenuje oklic »zgodovinsko poročilo«, ki nam daje vzoren pregled gospodarskega položaja. »Westminster Gazette« upa, da bo posledica manifesta tudi okrepitev zastopnikov proste trgovine v njih poziciji proti sedanjemu ministru. Lloyd Georgea glasilo »Daily Chronicle« pravi: »Britanski pristaši proste trgovine bi morali občutiti veliko zadovoljstvo nad močnim in že zelo razširjenim gibanjem proti carinskim mejam.« Delavski list »Daily Herald« je mnenja, da bo liberalno čašopisje manifest brez dvoma z veseljem pozdravilo, da bodo pa pravi »prosti trgovci« morali svoje zadovoljstvo malo omejiti. »Times« opozarjajo, da znači oklic »novo tendenco« v evropskih razmerah, da je pa to še le začetek. »V vprašanju carinskih mej se more le malo napraviti, dokler ni stabilizacija evropskih vrednot končana.« »Morning Post« pa manifest zelo kritizira in pravi, da je sprememba carin v Franciji, Nemčiji in U. S. A. tako malo verjetna, da se komaj splača razpravljati o tem. »Za priobčitev oklica ravno sedanjí čas ni pripraven.«

Amery je dejal na seji britanske državne konference: »Več zelo odličnih trgovcev se je obrnilo na svet z jadikovanjem o negotovosti in kratkovidnosti evropskih tarif. Ne dvomim, da imajo njih trditve v marsičem prav, prepričan sem pa, da njih oglas ne bo imel posledic, dokler ne bo vsa evropska moralna atmosfera za rešitev tega vprašanja drugačna.«

10. Amerika. Prva poročila iz Amerike so javljala, da je zbudil manifest veliko pozornost. Temeljne misli oklica so Amerikanci odločno potrdili, v

kolikor se tičejo Evrope. Ameriški odsek Mednarodne trgovske zbornice — so dejali — se trudi že več mesecev, da odstrani zapreke za mednarodno trgovino. Mednarodna trgovska zbornica, zlasti njen ameriški odsek, je bil gremij, iz katerega je izšla prvotno pobuda za Dawesov načrt; in tudi sedaj je ta zbornica gonilna sila. O Coolidgeovem stališču je prišlo iz Amerike to-le poročilo: »Coolidge misli, da obstoji med metodami in cilji evropskih carinskih sistemov in med carinskim sistemom Amerike bistvena razlika. On dvomi, da bi se dalo s spremembo ameriškega carinskega sistema doseči večje poživljenje evropske trgovine. Manifest se tiče v bistvu evropskih držav, v kolikor niso v njih življenski pogoji zelo različni. Amerika importira vsako leto za ca. pet milijard dolarjev blaga, carina se pa plača samo od ca. poldruge milijarde dolarjev. Ameriška carina služi bolj fiskalnim kot zaščitnim namenom. (Ta je pa res dobra!) Sicer se bo pa o manifestu moral izjaviti kongres.«

Ameriška zaščitna carina zaenkrat sploh ni na dnevnem redu; razgovor med Ameriko in Evropo o tej carini mora biti toliko časa brez uspeha, kolikor je življenski in plačilni standard obeh kontinentov tako popolnoma različen. Če bi pa prišlo v doglednem času do evropske carinske zveze, tedaj bo stala Amerika pred novim dejstvom in bo morala carino revidirati. To pa ne bo še tako kmalu.

Coolidge je poklical Mellona k sebi v Belo hišo, da razpravljata o politiki Amerike napram manifestu. Mellonov odgovor po sestanku, javnosti namenjen, je bil približno ta-le: »Ideja manifesta je zdrava, v kolikor se tiče evropskih razmer. Ameriške razmere so pa čisto drugačne. Odstranitev ameriških carinskih mej bi Evropejcem ameriškega trga ne odprla, temveč bi Evropo pogubila. Prva posledica bi bilo znižanje ameriških plač in s tem znižanje ameriške kupne moči. Razlika med ameriškim in evropskim plačami in življenskimi pogoji zahteva ameriško zaščitno carino, dočim so zaščitne carine med evropskimi državami odveč, ker so plače in življenski pogoji povsod približno isti.« O Mellonovem odgovoru bomo govorili še v posebnem članku.

11. Mednarodna trgovska zbornica. Odbor Mednarodne trgovske zbornice za odpravo trgovskih omejitev bo obstojal naprej, prav tako sedem njegovih pododborov. Namen mu je, priprava za svetovno gospodarsko konferenco in pa, da pomaga predkonferenci in konferenci sami z naveti. V odboru je 16 narodov, prav toliko, kolikor jih je podpisanih pri gospodarskem oklicu. Odbor je izdelal spomenico, ki jo bo predložil 15. novembra pripravljalni svetovnogospodarski konferenci.

Gospodarski oklic je vzela Medna-

rodna trgovska zbornica z odobravanjem. Na predlog Mendelssohna, predsednika nemškega oddelka zbornice, in sporazumno s Clémentelom, predsednikom francoskega oddelka, polaga zbornica vrednost na ugotovitev popolnega soglasja med načeli, v manifestu izraženimi in med načeli, ki jih je mednarodna trgovska zbornica zmeraj priznavala in ki jih je ponovno povedala v svoji spomenici. Spomenica zahteva enakopravnost inozemcev v vseh državah, odpravo vizumov in potnih listov, omiljenje carin itd. V istem smislu je govoril tudi Anglež Anderson, poslovodeči predsednik Mednarodne trgovske zbornice.

Priprave za prometno konferenco.

Ministrstvo saobračaja je sklicalo za 16. novembra t. l. v Beogradu železniško konferenco, na kateri se ima določiti splošen državni načrt železniške mreže za celo državo, po katerem naj bi se vršila bodoča gradba važnih železniških prog tako, da bi vsaka novo zgrajena proga predstavljala organski del celokupne železniške mreže. Ta splošen načrt ima biti izraz naše nacijske prometne politike.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je pozvana, da po svojem delegatu sodeluje na tej konferenci, kateri namerava predložiti zahteve po dopolnitvi in izgradbi železniške mreže v Sloveniji. Znano je, da obstojijo v tem oziru razni načrti in zahteve in interes zbornice je, da se doseže čim večji spoznanje interesiranih krogov, da bo zborničnemu delegatu mogoče predložiti konferenci enotne predloge, ki so ne samo v lokalnem oziru utemeljeni, marveč, ki so tudi s splošnega državnega stališča pomembni in sprejemljivi in ki so v prometno-političnem oziru tudi važnega mednarodnega pomena. V to svrhu je zbornica sklenila prirediti predkonferenco interesentov, ki se vrši v četrtek, dne 11. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v zborničnih prostorih, Beethovnova ulica 10, na katero je vabila velika župana mariborske in ljubljanske oblasti, direkcijo železnice, trgovske, industrijske in obrtne stanovske organizacije ter akcijske odbore za zgradbo novih železniških zvez.

Predmet razprav bo predvsem sestava predlogov za železniško konferenco v Beogradu, kakor tudi razmotrivanje stališča in predlogov, ki sta jih stavila glede prog v Sloveniji Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in Direkcija za zgradbo novih železnic v Beogradu in končno načrt zakona o najetju investicijskega posojila za gradbo novih železnic.

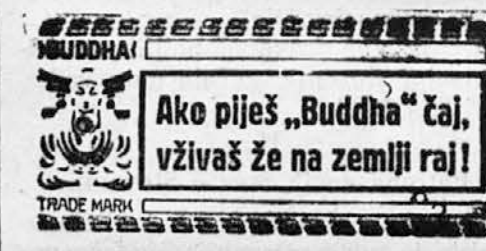
rile, se bodo kaznovale denarno od 10.000 do 50.000 Din, a osebe, ki bi se na takih borzah udeležile, s katerimibodi poslom, se bodo kaznovale denarno od 3000 do 10.000 Din v korist državni blagajni. To kazen izreče minister trgovine in industrije, a za primer neizterljivosti se spremeni v zaporno kazen, računajoč za vsakih 1000 Din po 1 dan zaporu. Spremembo kazni izvrši pristojno prvostopno sodišče, zborni sodišče na zahtevo ministra trgovine in industrije.

Čl. 4. Vsaka borza mora imeti svoje statute o svoji ureditvi in uzance za borzne posle, sestavljene v soglasju z odredbami tega zakona. Statute določa in spreminja borzna skupščina, uzance predpisuje upravni odbor borze. — V statutu se mora osobito določiti: 1. s kojimi posli se ima pečati borza, 2. pod katerimi pogoji se more postati reden in izreden član in iz katerih razlogov se izgubi to pravico, 3. pravice in dolžnosti rednih in izrednih članov borze, 4. način, kako se imajo pridobiti sredstva za vzdrževanje borze in koja obstajajo iz članarine in taks za kotiranje. Pri osnovanju novih borz se imajo zagotoviti ta sredstva vsaj za tri leta obstanka borze, 5. način sklicanja borznih skupščin, njih delokrog, način glasova-

SLADKOR.

Vplivala so poročila s Kube. Nekateri so govorili o velikanski škodi, po ciklonu povzročeni, in da je šlo 40% pridelka v nič, drugi zopet so vse zanikali. Spekulacija se je oprijela enkrat le vesti, drugič druge. Pregled je bil zlasti v Evropi skoraj nemogoč. Slednjic se je zvedelo, da je bil po ciklonu zadet zlasti zapadni del Kube, kjer pa glavni pridelek ni sladkorni trst, temveč tobak. V produkciji kubanskega sladkorja so udeležene tri zahodne provincije z 22 odstotki. Njih prihodnji pridelek je bil po ciklonu uničen z 20 odstotki; to bi pomenilo za vso Kubo 4.4%. Toliko glede bodočega pridelka. Koliko so pa trpela skladišča itd. direktno, se še ne ve; vendar moremo reči, da so skladišča že zelo izpraznjena. Ker se na Kubi itak računali z omejitvijo sladkorne kulture, je o veliki škodi pač težko govoriti.

Izšla je prva cenitev Willetta in Graya o bodoči kampanji. Ze brez Kube računata s 100.000 tonami manj kot v preteklem letu, s Kubo se bo deficit še povečal. Evropsko produkcijo cenita na 7 milijonov 319.000 ton, z Lichtom enako. Pravijo pa, da je tudi ta številka previsoka. Vse kaže, da bo nadprodukcija v bodočem letu prenehala in da se bo svetovnotržna tendenca utrdila. V evropskih produkcijskih deželah gredo dela kampanje svojo normalno pot naprej. S podarkom se omenja, da je vodilni angleški rafinadni koncern Tate in Lyle delo v svojih obratih deloma ustavil. Kot vzrok navajajo težavno preskrbo s premogom in pa sedanjo slabo rentabiliteto vsled previsokih cen surovega sladkorja.

Denarstvo.

Obrtna banka kraljevine SHS. Za to banko vlada med obrtniki v Sloveniji zelo živahno zanimanje. Dasi živimo v času najobčutnejšega pomanjkanja denarja, ko se preživlja naš obrtnik takorekoč z dneva v dan, je vendar že sedaj med obrtniki interes za delnice Obrtne banke SHS zelo velik. Vsakdo si hoče pri tem zavodu zagotoviti vsaj 1 glas, ker ve, da si s tem pripravljata pot do banke, ki mu bo v potrebi pomagala in ki se je ustanovila samo za obrtnike. Upis delnic se začne s 1. decembrom t. l., pa je zelo razveseljivo, če naše obrtništvo že sedaj tako intenzivno povprašuje po teh papirjih.

Pengö. Zveza ogrskih bank in hranilnic izdeluje načrt, ko kojem naj bi se izvršil prehod od krone na pengö tekom dveh mesecev. Zveza bank zahteva, naj se izvrši zamenjava starih, na krone se glasečih akcij z novimi, na pengö prera-

čunjenimi, brezpogojno se tekom decembra; pozneje bi bile komplikacije prevelike, ko bi bil pengö že v veljavi.

Uvoz biano čekovnih knjižic v Rumunijo. Rumunsko ministertvo financ je pojasnilo vsem rumunskim carinarnicam, da je uvoz biano čekovnih knjižic inozemskih bank, poslanih rumunskim bankam dovoljen, ker ni prepovedan niti po carinskih niti po drugih zakonih.

Industrija.

Bolgarski premog za Italijo. Agencija »Radio Nazionale« poroča iz Zofije, da organizira premogovnik v Porniku izvažanje premoga v Italijo. Do sedaj so došle preko Jugoslavije v Italijo že dve pošiljati bolgarskega premoga. V kratkem bo odpotovala v Pornik komisija italijanskih izvedencev, da prouči možnost za dobavo večjih količin bolgarskega premoga za Italijo preko Trsta.

Ogrsko premogarstvo. Rekli smo že, da je kriza popolnoma odstranjena in da delajo vsi rudniki s polnim obratom. Dnevna produkcija znaša 2800 vagonov, in je to višek kapacitete; 95% premoga porabijo v domači industriji, 5% ga eksportirajo v Italijo. Esport v Italijo se je zato mogel dvigniti, ker so letos prenehale reparacijske dajatve v Jugoslavijo. Tudi iz inozemstva importira Ogrska premog, iz Gornje Šlezije na primer v zadnjem oktoberskem tednu 2500 vagonov. Cene domačega premoga so v splošnem nespremenjene, cene inozemskega premoga gredo pa gor.

Promet.

Medvojni zasebni vagoni. V letošnji pomladi se je osnovala zveza lastnikov zasebnih železniških vagonov. Veliko takih vagonov je bilo med vojski konfisciranih ali pa proglašeni kot vojni plen, in vagoni stare Avstrije so ostali potem v dotičnih državah. Po vojski so začeli prvotni lastniki zahtevati vagon nazaj. Takezvana Mednarodna cirkulacijska komisija s sedežem na Dunaju, koje prva naloga je bila ta, da vzpostavi po vojski zveze v železniškem prometu, se je pečala sedaj tudi z vprašanjem povrnitve zasebnih vagonov njih prvotnim lastnikom in je zbrala tozadevno zelo dragocen material; na podlagi tega gradiva bo najbrž še letos mogoče sestaviti popoln seznam pogrešenih vagonov in bodo imeli lastniki možnost, da zahtevajo povrnitev vagonov. Izjema bi bila le, če bi bile vojskujouče se države dotične vagon proglašile za vojni plen. To je prav važna vest.

Prekajevalec svinjskega mesa bi našel mesto pri »Etablissement Chark Halil Zeki — Smyrne, Beylersokak 42. — Turško.« Prednost imajo strokovnjaki, ki bi tudi s kapitalom sodelovali pri ustanovitvi nove tovarne za salame, ki se izvažajo v Italijo.

LISTEK.

Zakon o borzah.

Čl. 1. Borze so ustanove s samostojno upravo: upravljajo se po tem zakonu in svojih statutih, a stoje pod nadzorstvom ministra trgovine in industrije. — Borze morejo obstojati za vse vrste domačih proizvodov, za vrednostne papirje, valute in devize.

Čl. 2. Borze se smejo osnovati samo po odobrenju ministra trgovine in industrije, koji odloča tudi njih delokrog. — Odobritev za otvoritev novih borz daje minister trgovine in industrije in to za produktne borze po zaslišanju gospodarskega sveta, obstoječih produktnih borz, vseh trgovskih in kmetijskih zbornic v državi, a za efektne borze po zaslišanju gospodarskega sveta, obstoječih efektnih borz, trgovskih zbornic in ostalih gospodarskih in profesionalnih institucij.

V odobritvi določa minister trgovine in industrije s katerim trgovskimi strokami se bo pečala nova borza. No valutni posli se smejo opravljati samo na beograjski in zagrebški borzi.

Čl. 3. Borze, koje niso odobrene po predpisu čl. 1. tega zakona, ne smejo obstojati in vse one osebe, ki bi jih otvo-

nja. Fizične osebe ne morejo pooblastiti drugega, da jih zastopa; na skupščini imajo samo osebno navzoči člani aktivno pravico glasovanja. Pravne osebe glasujejo potom svojih pravnih zastopnikov, 6. sestava uprave in ostalih organov borze, način njih izvolitve in poslovanja, njih pravice in dolžnosti, delokrog borzne uprave. Volitev uprave, finančnega odbora in razsodišča se vrši po proporenem sistemu, po listah, 7. način imenovanja borznih uradnikov in posrednikov in njih dolžnosti in pravice, višina kurtaže (mešetarine) za borzne posrednike; predpisi o pravicah na penzijo in določila o penzijskih fondih, 8. pogoji za pravoveljavnost odločb, način odpravljanja istih in naznanil borzne uprave, 9. predpisi o ustanovitvi borznega razsodišča, o njegovem delokrogu in nadležnosti, o izvolitvi sodnikov in sestavi sodišča, sodnem postopku, izvršbi sodnih odločb in plačilu pooblaščenecv, 10. v katere svrhe se ima uporabiti borzna imovina za čas njenega obstojanja in za primer ukinitve borze, 11. da morajo biti člani uprave borze, finančnega odbora in razsodišča državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, 12. način določanja in objavljanja tečajev. — Statuti borze, pravilnik o razsodišču in

borzne uzance, kakor tudi vse podrobne izpremembe istih, veljajo šele po odobrenju ministra trgovine in industrije.

Čl. 5. Stroški obračunskih zavodov, v kolikor pridejo do osnovanja, ne morejo pasti na breme borze.

Čl. 6. Uprava borze določa v mejah zakona in svojih statutov predpise za poslovanje na borzi in predpise in roke za sklepanje, izvedbo in likvidacijo borznih poslov, zlasti določa poslovni čas na borzi, upravlja nad borzno imovino in določa, kje in kako je najkoristneje vlagati dohodke in event. borzne previške, v prvi vrsti v državne papirje; in v obče vrši vse one posle, koje mora izvršiti v interesu svrhe, radi katere se je borza ustanovila. Borzne uzance za borze in za predmete iste vrste morejo biti enake in jih mora odobriti minister trgovine in industrije.

Uprava borze odgovarja, da se posluje po zakonu in borznih statutih (pravilnika razsodišča) in ostalih predpisih za vzdrževanje mira in reda, zlasti v času poslovanja na borzi, in je pooblaščen, da v te svrhe uporabi vse potrebne mere v mejah zakona.

Čl. 7. Minister trgovine in industrije postavlja pri vsaki borzi svojega komi-

Iz naših organizacij.

VI. redni letni občni zbor gremija trgovcev v Ribnici se vrši v nedeljo, dne 14. novembra 1926, točno ob 3. uri popoldne v salonu A. Podboj v Ribnici, hiš. štev. 25. Dnevni red: 1. Pozdrav došlih članov; 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3. računski sklep za leto 1925; 4. proračun za leto 1927; 5. dodatek k gremijalnim pravilom radi trgovskih agentur, komisij in špedicij; 6. raznoterosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši eno uro pozneje drug občni zbor ravno tam z istim dnevnim redom, ki pa sklepa veljavno ne glede na število članov. Vsakega člana dolžnost je, da se zanesljivo udeleži občnega zbora. Občnega zbora se bo tudi odposlanec Zveze gremijev iz Ljubljane udeležil.

TRIKO-PERILO
za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nogovice, dokolenice, nahrbtniki
za šolarje in lovce, dežniki,
koti, sifoni, žepni robei, palice, vilice, noži,
škarje, potrebščine za šivilje,
krojnice, čevljarje, brivce
edino le pri trvdki

Josip Petelinc
Ljubljana
bilis Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

RAZNO.

Iz mednarodnega urada dela. V komisijo sveta mednarodnega urada za delo v Ženevi je bil izvoljen med drugimi tudi zastopnik Jugoslavije, generalni tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu g. G. Joka Čurčin kot zastopnik delodajalcev. V njegovo področje spadajo tudi Rumunija, Bolgarija, Grčija in Madžarska. Na dnevnem redu prihodnjega zasedanja Sveta mednarodnega urada dela je vprašanje osemurnega delavnika in ratifikacija tozadavnega washingtonskega sporazuma.

Ljubljanska borza. Gosp. Pavel Cvenkel je z dnem 6. novembra 1926 odložil mesto pooblaščenega borznega senzala pri Ljubljanski borzi za blago in vrednote.

Proslava 40-letnice kmetijske šole na Grmu se vsled splošno izražene želje preloži na nedeljo, dne 21. t. m. Sporedne proslave bo: Ob 8. uri zjutraj šolska maša, ob 9. uri sprejem gostov na novomeškem kolodvoru, ob 9.30 položitev venca na grob prvega ravnatelja šole, g. R. Dolenc na novomeškem pokopališču, ob 10. uri slavnostni govor na zavodu, ob 11. do 13. ogled zavoda in njegovega gospodarstva ob 13. uri skupni obed na zavodu. — Ravnateljstvo.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 5 pečarjev, 2 elektromonterja, 3 žagarji, 7 zidarjev, 1 soboslikar, 3 tesarji, 10 pomožnih delavcev, 14 miničarjev, 6 ma-

jarjev, 10 čevljarjev, 1 kovač in 6 vajencev (brivske, čevljarske, mizarske in pekovske obrti).

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je ugotovil, da nekateri delodajalci, posebno oni, pri katerih so delavci zaposleni krajši čas, kakor n. pr. pri sekanju lesa v gozdovih, nakladanju lesa itd., sklepajo s svojimi uslužbeni pogodbe, v katerih delavci pristajajo na to, da se jih ne zavaruje in da se s tem odpovejo vsem zakonitim dajatvam po zakonu o zavarovanju delavcev (ZZD). Drugi delodajalci pa sklepajo z nameščenci pogodbe v tem smislu, da se zavežejo nuditi nameščencem v slučaju obolenja nezmanjšano plačo za dobo najmanj 6 mesecev ter iz teh razlogov svoje nameščence ne prijavijo v zavarovanje. Ker predvideva § 7. zakona o zavarovanju delavcev zavarovalno neobveznost le za državne in javne nameščence, katerim nudi tekom bolezni vse prejemke državna občinska ali kaka druga oblast, se delodajalci z enakimi pogodbami ne oprste od zavarovalne dolžnosti po § 10. ZZD. Tudi jih vključuje taki pogodbi zadenejo vse kazenske in regresne posledice po zakonu o zavarovanju delavcev. Vse pogodbe med delodajalci in delojemalci, glasom katerih se hoče delodajalec odtegniti zavarovalni dolžnosti svojih nameščencev — tudi z njih pristankom — so po § 39. ZZD nezakonite in zadene delodajalca, ki sklene tako pogodbo, kazen po § 197. ZD do 5000 dinarjev. Na drugi strani pa trpijo največjo škodo oboleni oziroma ponosrečeni delavci takih podjetij, ker se morajo zdraviti na lastne stroške. Kadar se pa taki delavci prijavijo za dajanje pri okrožnem uradu, jih jim okrožni urad tudi v nujnih slučajih ne more takoj priznati, ampak mora predvsem uvesti potrebne poizvedbe glede pravega dejanskega stanja, višine zaslužka itd.

Praksa je pokazala, da sklenitve takih pogodb ne ostanejo dolgo tajne, ker urad prej ali slej zve zanje, bodisi potom odpuščenih delavcev, ali ob priliki nezgod, obolenj ali obratnih revizij. V interesu delodajalcev je tedaj, da se z nezakonitimi pogodbami ne izogibajo dolžnostim, ki jih jim nalaga zakon o zavarovanju delavcev.

Gospodarska zveza med Čehoslovaško in Jugoslavijo. Iz Prage poročajo, da se čehoslovaški tisk z navdušenjem bavi z novim načrtom zunanega ministra dr. Beneša za gospodarsko unijo med Čehoslovaško in Jugoslavijo, ki bi spopolnila že obstoječo politično zvezo med obema državama. Znano je, da se doktor Beneš zavzema za ustanovitev velike slovanske federacije podonavskih držav.

Anglija in Irska. Predsednik Irske Cosgrave očitno ni zadovoljen z imperijalno konferenco. Kažejo to razne njegove izjave in pa postopanje irske delegacije, ki je izostala od nekaterih sej konference. Cosgrave je v razgovoru z novinarji omenil, da si je konferenca nedela preveč nalog in da delegati na razprave o tako važnih vprašanjih sploh niso bili pripravljeni. Izjavil je tudi, da

imperijalna konferenca poteka tako, kakor je bilo predvideti. Konferenco čaka še mnogo dela in zato zaenkrat ni pričakovati nikakih posebno važnih sklepov.

Koliko škode je povzročila stavka na Angleškem. Bivši finančni minister Sir Robert Horne je izjavil, da znaša škoda, ki jo je sedaj utrpelo narodno gospodarstvo radi rudarske stavke, približno 400 milijonov funtov šterlingov.

Po svetu. — Pasiva galaške manufakturne veletvrdke Seferian Bros znašajo 86 milijonov lejev. — **Promet po Vltavi in Labi** je zaradi pomanjkanja vagonov zelo živahen in ga ladje niti ne morejo zmagovati. — Kampanja ogrske sladkorne industrije se je začela z zelo ugodnimi pogoji. Vse tovarne že delajo in računijo s končnim rezultatom 16.000 vagonov sladkorja. Za placiranje niso prav nič v skrbeh; dvignil se je prvič domači konsum, drugič pa pravijo, da češkoslovaška konkurenca letos ne bo nevarna. **Ogrski sladkor** bo prej na svetovnem trgu kot češkoslovaški, ki se je vsled neugodnega vremena zakasnil. Računijo z izredno ugodnim gospodarskim letom, kar se bo pokazalo tudi v bilancah. Letos bodo dividende dosti večje kot so bile lani. — **Produkcija petroleja** v gališkem borislavskem okraju počasi nadevuje. Vzrok iščejo v manjši delavnosti. Ker so danes cene petroleja zelo visoke, do 250 dolarjev za vagon, je pričakovati, da bodo začeli z večjo vrstalnodelavnostjo. — V nasprotju s predhodnimi pogajanjimi v Romseju na Angleškem imajo sedanja pogajanja angleške in nemške industrije močno ofiციелен značaj. Angleži so povabili na konferenco vse predsedstvo nemške državne industrijske zveze. — **Avstrijska sladkorna pesa** je kvalitativno letos slabša kot je bila lani; tudi kvantiteta je nekaj manjša, a ne bistveno. — **Češka tovarna Škoda** je kupila tovarno aeroplanov Bondy ter je prevzela tudi vse delavstvo in nastavljenje te tovarne. Obratovanje se vrši naprej. — **Norveška banka** je znižala obrestno mero od 5 na 4%. — **Konsorcij severoitalijanskih plinarn** s sedežem v Padovi je sklenil večletno dobavno pogodbo z ostrovskega premogovniki; vsako leto bo Ostrova poslala 100.000 ton premoga v Padovo. — **Čehoslovaki** so ratificirali **trgovsko pogodbo** z Japonsko. — V začetku decembra bo začel izhajati v Pragi nov narodnogospodarski tednik pod naslovom »Hospodařská politika«. Kot sodelavce navajajo vodilne osebe v gospodarskem življenju in pa krog dopisnikov iz najširših slojev. — **Da bosta Darmstädter in Nationalbanka** ustanovili Rusko banko, to so dementirali. Beremo pa, da bosta imeli 12. t. m. obe banki skupno nadzorstveno sejo in da bo poročilo o položaju prav ugodno. — Sedaj je gotovo, da bo **Deutsche Orientbank** udeležena pri konsorciju, ki bo po naročilu in na račun egiptške vlade imel pripravljene štiri milijone egiptskih funtov za egiptski bombažev trg. — **Holandski kapital** se na Poljskem zmeraj bolj uveljavlja; sedaj ima že tri sladkorne tovarne, pa bo še tri druge kupil. — Francoski,

belgijski in luksemburški producenti **surovega železa** so zvišali izvozno ceno za lito surovo železo iz Antverpna od 75 na 80 šilingov, domačo ceno pa od 625 na 645 šilingov. — Kakor smo že pisali, je ves **koks** v Poruhrju, 2 milijona ton, razprodan. Mesečna nadaljna potreba znaša 400.000 do 500.000 ton. — Izvoz poljskega premoga je tako narasel, da je zašla industrija v **Lodžu** v velike težkoče glede nabave premoga. Ministrski svet je imenoval zato posebnega premogovnega komisarja, ki naj urejuje transport premoga. Razmotrivajo izstop dveh poljskih državnih premogovnikov iz poljskega premogovnega kartela. Pravijo, da bo vlada zadevo rešila pozitivno. — V **Varšavo** bo prišel zastopnik ogrskega monopola špirita, da se pogovarja tam o ustanovitvi srednjeevropskega **sindikata špirita**. Kartelu bodo pristopile Poljska, Ogrska, Češkoslovaška in Nemčija. — **Nemei gradijo** sedaj zrakoplov, ki ga bodo v nadaljevanju imenovali nazivali **LZ 127**; torej zračni Zeppelin št. 127. Dostaj jih je bilo 126; zadnji je bil oni znani LZ 126, ki je vozil pred dvema letoma preko Atlantika in ki so ga v Ameriki prekrstili v Los Angeles. Zrakoplov bo 235 m dolg, do 30 m širok in bo vozil s hitrostjo ca 100 km na uro. Namenjen bo izključno le prekooceanskemu prometu. — **Dohodki Angleškega** zakladnega urada za čas od 1. aprila do 31. oktobra so znašali 378.861.000 funtov, lani v istem času pa 402.258.000 funtov. Nasprotno so pa znašali letošnji stroški 458.190.000 funtov, lanski 454.832.000. Lanski deficit je znašal 52 milijonov in pol, letošnji pa skoraj 80 milijonov. — **Francoza Rignot** in **Coste** sta letela brez prestanka v aeroplanu **5425 kilometrov**. O tem smo priobčili poseben članček. — **Montague Norman**, guverner Angleške banke, bo šel v Berlin, da se posvetuje tam z dr. Schachtom in z generalnim agentom za reparacije Gilbertom. Nato bo šel na Dunaj in v Budimpešto.

Borza dela v Mariboru. Od 31. oktobra do 6. novembra je iskalo pri borzi dela v Mariboru posla 37 moških in 31 ženskih, t. j. 68 oseb; delo je bilo ponujeno 43 moškim in 22 ženskim tedaj 65 osebam, delo je dobilo 50 oseb in sicer 28 moških in 22 ženskih, iz evidence je bilo izbrisanih 53 moških, odpotovalo je pa 17 moških in 4 ženske, t. j. 21 oseb. Od 1. januarja do 6. novembra pa je iskalo dela 5946 oseb, 5979 osebam je bilo delo ponujeno, v 2785 slučajih je borza posredovala uspešno, 3403 oseb je bilo izbrisanih iz evidence in 771 oseb je odpotovalo iskat delo.

Gospodarske vesti. — **Trboveljska** premogovna industrija je vsled trajne premogovne krize dobro zaposlena. Dobil je velika naročila v Italiji; v zadnjem času pa tudi Angleži veliko povprašujejo. — **Ruski sindikat nafte** je prodal na Češkoslovaško 40.000 ton surovega olja, to je 9 ladij. Dovoz se bo vršil sukcesivno. — Češkoslovaška **Narodna banka** je s 27. oktobrom znižala **obrestno mero** za ½%. To je posledica ugodnih razmer na češkoslovaškem de-

sarja, koji nadzoruje pravilno uporabo in izvršbo zakona in predpisov dolične borze.

Ministrov komisar pri borzi mora pristostvovati vsem posvetovanjem borzne uprave; ta sme zadržati izvršbo vsakega odloka. Proti pripombam borznega komisarja glede delovanja borzne uprave se sme uprava borze pritožiti pri ministru trgovine in industrije tekom 15 dni.

Čl. 8. Člani borze morejo postati samo one osebe, koje so: 1. bančniki, trgovci, industrijalci, direktorji bank in druge osebe, koje so po svojem poklicu ali činu vpisane v trgovski register v katerisibodi lastnosti, 2. gospodarske in finančne samostojne državne ustanove, koje vršijo borzne posle in 3. osebe, znane kot gospodarsko-finančni strokovnjaki in pisatelji.

Člani borze ne morejo iti: 1. osebe, koje ne morejo polnoveljavno razpolagati s svojo imovino, 2. osebe ali firme, ki so v konkurzu ali v formalnem predkonkurznem postopanju, dokler traja to postopanje ali konkurz in tudi po izvršenem konkurzu, ako so obsojene radi lažnjivega bankerotstva, a niso še pretekla tri leta po izvršeni ali oproščeni kazni, 3. one osebe, katerim se je po

včlanjenju zbog kršitve borznih predpisov ali zbog razširjenja lažnjivih govoric o borzi odvzela pravica na borzno članstvo in to dokler traja ta prepoved (čl. 24), 4. osebe, koje so radi sodne obsodbe zbog kaznjivih dejanj izgubile državljansko čast in to dokler po obstoječih predpisih ne dobijo zopet vse pravice, 5. borzni posredniki, v kolikor so tudi uradniki borze, 6. uradniki in nameščenci borze, 7. državljani onih inozemskih držav, v katerih naši državljani ne uživajo te pravice, toda v tem primeru ne smejo predstavljati inozemci več kot dve petini celokupnega števila članov.

Čl. 9. Člani borze prenehajo biti: 1. osebe, koje niso izpolnile svoje obveznosti iz borznih poslov, 2. osebe, ki so prišle v konkurz, 3. kaznovane za dejanja, ki povzročajo izgubo časti, 4. osebe, glede katerih ugotovi upravni odbor borze, da razširjajo lažnjive vesti, ki škodijo ugledu borze, ugledu države, njenemu denarju in sami borzi in 5. osebe, glede katerih ugotovi upravni odbor borze, da so se težko pregrešile proti obstoječim predpisom zakona ali borznega statuta. — Izključitev iz članstva se mora objaviti v borzni dvorani. Proti

izključitvi je dovoljena pritožba tekom 14 dni na ministra trgovine in industrije. — Osebe, koje so prenehale biti člani borze v smislu predpisov čl. 9. tega zakona, smejo prositi ponovno za sprejem in članstvo, ako odpadejo razlogi, zbog katerih so izgubile članstvo, toda upravni odbor borze ima pravico, da sklepa o tem, ali se morejo take osebe ponovno sprejeti za borzne člane.

Čl. 10. Ako določa borzni statut, da rešava razsodišče o sporih, koji nastanejo iz borznih poslov, se mora v statutu (pravilniku) za razsodišče točno določiti: 1. kako se ima to sodišče sestaviti, 2. njegov delokrog, 3. da mora biti postopanje pred sodiščem ustno in neposredno, 4. kdo more zastopati stranko pred razsodiščem.

V statutu (pravilniku) razsodišča se morejo predpisati določila, po katerih se pristojnost razsodišča razširi tudi na druge trgovske spore iz poslov, ki se niso sklenili na sami borzi, ako stranke na to pristanejo.

Čl. 11. Stranke smejo imeti pri razsodišču svojega zastopnika.

Čl. 12. Razsodišče zaslišuje neposredno in po potrebi tudi pod prisego prič, strokovnjake in stranke.

Priče, strokovnjaki in stranke, ki se ne odzovejo pozivu razsodišča ali se branijo pričati ali priseči, se imajo zaslišati potom pristojnega rednega sodišča.

Čl. 13. Proti rešenju (razsodilu), sklepu, odločbi, poravnavi itd.) razsodišča ni nobenega pravnega leka, rekurza ali pritožbe, niti obnovitve tožbe pred rednimi sodišči.

V statutu se mora točno predvideti primere, kedaj in na kateri način se more uveljaviti absolutno ničnost sklepov razsodišča

Čl. 14. Pravomočna rešenja razsodišča so izvršna.

Čl. 15. Izvršbo sodnih rešenj (čl. 13.) smejo stranke zahtevati ali potom same borze, ako se tičejo borznih članov, ali potom pristojne državne oblasti.

Čl. 16. Vsa državna sodišča, vsa ostala državna in samoupravna nadleštva, prometna podjetja in vse druge borze so dolžne nuditi pravno pomoč borznemu razsodišču in njegovemu uradnemu poslovanju.

Zaprosila razsodišča za pravno pomoč ne podležejo nobeni taksni dolžnosti.

narnem trgu. Vrhutega je tudi trgovska bilanca v septembru aktivna za ca 100 milijonov Kš. Upajo, da bodo prišli za Narodno banko tudi drugi denarni zavodi in da se bo obrestna mera vsepovsod znižala. — Jugoslovanska vlada namerava nacionalizirati zasebne železnice in želi v prvi vrsti, da bi se sedež raznih zasebnih družb prenesel iz inozemstva v Jugoslavijo. — Češkoslovaški kartel azbesta se je razdružil in se je začela likvidacija. Cene azbesta bodo padle. — Odpravili bodo na češkoslovaškem eksportne olajšave za nekatere vrste premoga. — Ker je konjunktura na bombaževem trgu tako slaba, je sklenil egiptski ministrski svet izdati odredbo, ki omejuje za dobo treh let pridelovanje bombaža na dve tretjini sedanje izmere. — Položaj ogrske kovinske industrije se je v zadnjih tednih zelo izboljšal; eden največjih obratov, tovarne Ganz-Danubius, dela že s 75% kapaciteto, število delavcev se je od najnižjega staleža dvignilo že za 35%. — Pet velikih rumunskih mest bo naprosilo vlado, naj jim dovoli najetje posojila za komunalne zgradbe v znesku poldrugega milijona funtov. Denar jim bo dal neki angleški finančni konsorcij. — Pravijo, da po zadnjem ciklonu na Kubi povzročena škoda ni tako velika, kot so v začetku mislili.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek dne 8. novembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 73.50; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 330; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 194, bl. 198; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 150, bl. 150, zaklj. 150; Merkantilna banka, Kočevje, den. 96; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 868; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 105, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 80; Združene papirnice Vevče, Gorisane in Medvode d. d., Ljubljana den. 105; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 104.

Blago: Bukovi plohi, neobrobjeni, 38 mm, od 2.25 do 4.50, od 20—40 cm šir., feo vag. meja, 2 vag., den. 530, bl. 530, zaklj. 530; hrastova drva, suha, 50% okroglice, feo meja, 5 vag., den. 21.50, bl. 21.50, zaklj. 21.50; hrastove podnice, 43 mm, 2.65 m od 16 cm šir. napr., feo meja, 1 vag., den. 1220, bl. 1220, zaklj. 1220; deske (smreka, jelka) 28 mm, od 16 cm napr., monte, media 24, feo vag. meja, 1 vag., den. 515, bl. 515, zaklj. 515; borovi hlodi, 4 m, od 25 cm prem. napr., feo vag. namembna postaja Gorenjsko, 3 vag., den. 245, bl. 245, zaklj. 245; deske smrekove, 4 m,

l., il., 38, 48, 58 mm, od 16 napr., feo vag. meja, 1 vag., den. 575, bl. 575, zaklj. 575; bukovna drva, suha, zdrava, melerska, feo vag. meja, 3 vag., den. 23, bl. 23, zaklj. 23; pšenica bačka, 75-76, 2%, feo nakl. post., bl. 295; pšenica, 73-74, feo vag. nakl. postaja, bl. 290; koruza umetno sušena, tvo vag. nakl. post., bl. 170; koruza nova, času primerno suha, feo vag., bl. 130; koruza nova, času primerno suha, za december, feo vag. nakl. postaja, bl. 135; koruza nova, času primerno suha za januar, feo vag. nakl. postaja, bl. 140; čimkvantin baranjski, feo vag. nakl. post., bl. 235; koruza nova v storžu, feo vag. nakl. post., bl. 90; ajda prekmurska, feo vag. nakl. post., bl. 330; proso prekmursko, feo vag. nakl. post., bl. 230; rž, 71-72, 2%, feo vag. nakl. post., bl. 217.50; oves novi, feo vag. nakl. post., bl. 160; ječmen krmilni, 62-63, feo vag. nakl. post., bl. 170; Ječmen krmilni, 63-64, feo vag. nakl. post., bl. 180; ječmen letni, 65-66, feo vag. nakl. post., bl. 192.50; otrobi drobnji, feo vag. nakl. post., bl. 125; fižol beli, 3—4%, feo vag. nakl. post. bl. 180; fižol rmeni, 3—4%, feo vag. nakl. post., bl. 180; krompir, feo vag. slov. postaja, bl. 135; laneno seme, feo Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, feo Ljubljana, den. 370.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 6. novembra 1926. Kilogram govejega mesa 15 do 18 Din, vampov 8 do 10, pljuč 8, jezika, jeter, ledic, možganov 18, loja 10; teletine 17 do 20, jeter 25, pljuč 18; prašičjega mesa 19 do 22.50, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 7.50, parkljev 6, slanina 19 do 21, masti 23 do 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 8 do 10, glave 10, jezika 35; koštrunovega mesa 13 do 14 jagnjetine 20, konjskega 6 do 8. Kilogram krakovskih in debrecinskih klobas 45, hrenovk in safalad 35, posebnih in tlačenk 30, pol prekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 28 do 30. — Piščanec 15 do 25, kokoš 35 do 40, petelin 35 do 40, raca 20 do 30, domač zajec 10 do 30; kg krapa 25 do 30, linja in mreje 25, ščuke 35, postrvi 55 do 60 klina 15 do 20, pečenke 10; divji zajec 40 do 60 kg srne 20 do 30; liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40 do 45, čajnega 55, masla 45, sirčka 9 do 10, eno jajce 1.50 do 1.75; kg belega kruha 6, črnega in rženega 5; kg jabolk 2 do 8, hrušk 4 do 10, navadnega kostonja 5 do 6, maroni 12, suhih češpelj 10 do 12, hrušk 7 do 8, grozdja 12 do 16. Kg kave 42 do 74 žgane kave 56 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 22, riža 7 do 12, testenin 8.50 do 12, liter olja 18 do 20, kisa 2.50 do 4.50; kilogram pšenične moke št. 0 5.75, št. 1 5.25, št. 3 4, št. 5 3.50; kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka

10 do 12, otrobov 2.50, koruznega zdroba 4 do 5, koruzne moke 3.50 do 4 pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8 do 9, ržene 5. — q pšenice 350 do 370, rži 270 do 290, ječmena 240 do 260, ovs 215 do 250, koruze 225 do 240, ajde 340 do 360, fižola 400 do 425, graha 430 do 500, leče 600. — q premoga 42, sena 75 do 100, slame 50. — Kilogram endivije 5 do 7, poznega zelja 1.50 do 2, rdečega 5, kislega 3.50, ohrovt 2 do 3, karfijol 12 do 15, kolerab 4 do 5, podzemljic 1, špinače 10 do 12 paradižnikov 10 do 12, čebule 2 do 3, česna 7 do 10, krompirja 1.50, repe 1.50, kisle repe 3, korenja 1 do 5, peteršilja in zelenjave za juho 5.

Mariborski trg, dne 5. novembra 1926. Krasno vreme je privedlo v soboto, 5. t. m. mnogo kmetov in kmetič v mesto, ki so v veliki obilici pripeljali zelenjave, zeljnatih glav, čebule, česna in sadja na trg. Tudi slaninarji niso zaostali, bilo jih je namreč 57 s 159 zaklanimi svinjami, ki so jih prodajali po navadni ceni 10.50 do 27 Din na drobno, 14 do 17 Din kg pa na debelo. — **Perutnine in drugih domačih živali** je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem in kokošem 12.50 do 50, racam 30 do 45, gosem 70 do 90, puranom 55 do 100, domačim zajcem 5 do 25, srebrenjakom 30 do 40, Angora zajcem 50 do 100 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice.** Krompir, katerega je bilo 42 voz, se je prodajal po 1.50 do 2 Din kg, zeljnate glave, katerih je bilo 50 voz, so se prodajale po 0.50 do 3 Din komad. Česen 8 do 16, čebula 2 do 4, kislol zelje 3 do 3.50, kislol repa 2 do 2.50, paradižniki 3 do 6 Din. Kilogram karfijol 1 do 8, ohrovt 1 do 2, endivija 1 do 2 Din domad; med 25 do 30 Din kg; mleko 2 do 2.50, smetana 11 do 14 Din; oljčno olje 40 do 50, bučno olje 18 do 24 Din liter; maslo surovo 38 do 40, kuhano 40 do 46, čajno 50 do 60 Din kg; jajca 1.75 do 2 Din komad. Sadje: jabolka 3 do 7, hruške 4 do 10, breskve 6 do 10 Din, grozdje 6 do 12 Din kg. Kostonj surovi 2 do 3 Din, pečen 6 do 7 Din liter. Cvetlice 0.25 do 5, z lonci vred 10 do 50 Din komad. — **Lesena in lončena roba** 1 do 100 Din komad; lesene grablje 8 Din, brezove metle 2.25 do 5 Din komad; koruzna slama 25 Din vreča. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 3. t. m. so kmetje pripeljali 14 voz sena in 8 voz slame, v soboto 6. t. m. pa 16 voz sena, 3 vozove otave in 4 voze slame na trg. Cene so bile senu 75 do 100 Din, otavi 80 do 90 Din, slami pa 40 do 50 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe za dobavo 3 omaric za vozne karte, za dobavo 10 ton bukovega oglja; do 12. novembra t. l. za dobavo 18 vrvi iz konoplje, za dobavo 600 kg mangankita, za dobavo 8.800 kg modre galice, za dobavo 10 ton bukovega oglja, za dobavo raznih pil; do 16. novembra t. l. za dobavo 500 kom. samotne opeke. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddeljenju te direkcije. — Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 16. novembra t. l. ponudbe za dobavo 1 vagona portland cementa ter za dobavo 50 bal strešne lepenke. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. Dne 16. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave crodja in crodnih strojev. — Dne 18. novembra t. l. pri komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 320.000 kg ovs. — Dne 2. decembra t. l. pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave dvigal. — Dne 3. dec. t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede oddaje v zakup 26 pokritih barak za vskladališče oglja na postaji Metković; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materijala za čiščenje (bombaž, ščetke, gumijeve cevi, kemikalije, sirkove metle itd.). — Dne 6. decembra t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 13.150 kg specialnega papirja za izdelovanje pošt. znamk; pri glavnem sanitetnem slagalistu v Zemunu glede dobave sanitetnega materijala. — Dne 7. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave ekscentričnih gonilnih ročic za lokomotive, za dobavo 5000 kilogramov obličnega jekla »Bork« za zakovne obroče; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 100 ton portlandcimenta. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja. Dne 7. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji žuma v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje 296.000 kubičnih metrov raznega lesa. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Edino šivalni stroji in najboljši kolese za rodbino, obrt in industrijo so le **JOS. PETELINCA** Najnižje cene! **Gritzner Adler** Tudi za okroge! Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju brezplačno. — Večletna garancija.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja **PREMOG** in slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **Inozemski premog in kolese** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikele. Naslov: **Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani** Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Veletrgovina kolortjalne in špecerijske robe **Ivan Jelačin** Ljubljana Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

WINOCET tovarna vnskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi : najfinejši in najokusnejši : namizni kis iz pristnega vina. ZAHTEVAJTE PONUDBO! Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji. Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje. Naročajte in razširjajte „Trgovski list“!

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. Lastna knjigovoznica TELEFON ŠT. 562 **TISKARNA MERKUR** TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D. LUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d. TELEFON ŠT. 552